

Sygn. akt VU 798/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **M. A.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 10 kwietnia 2013r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. A. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 maja 2013r. do 30 listopada 2014r.

Sygn. akt VU 798/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. A. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy zarobkowej, a zatem brak jest podstaw do przyznania świadczenia.

W odwołaniu skarżący M. A. wnosił o zmianę tej decyzji i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

M. A. urodził się w dniu (...). Wnioskodawca posiada wykształcenie podstawowe. W okresie swojej aktywności zawodowej pracował jako stolarz maszynowy (przez 35 lat), tokarz.

(dowód: świadectwa pracy k. 5, 9 akt kapitałowych, zaświadczenia k. 10-14 akt kapitałowych, świadectwo pracy k. 7 akt rentowych)

Wnioskodawca w okresie od 21 maja 2010 roku tj. od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego do dnia 30 listopada 2012 roku uprawniony był do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(dowód: decyzja z dnia 9 czerwca 2010 roku k. 32 akt rentowych plik II, decyzja z dnia 17 grudnia 2010 roku k. 43 akt rentowych plik II, decyzja z dnia 7 grudnia 2011 roku k. 47 akt rentowych plik II)

Wnioskodawca wystąpił w dniu 31 października 2012 roku z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek k. 50 akt rentowych plik II)

Orzeczeniem z dnia 22 listopada 2012 roku Lekarz Orzecznik ZUS twierdził, iż wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy okresowo do 30 listopada 2014 roku. Taki wniosek wywiódł ze stopnia zaawansowania rozpoznanych u niego schorzeń w postaci: choroby niedokrwiennej serca z utrwalonym FA, nadciśnienia tętniczego, zespołu bólowego szyjnego i lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowo dyskopatycznych oraz uszkodzenia mięśnia dwugłowego ramienia obustronnego.

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 22 listopada 2012 r. k. 66 kat ZUS wraz z dokumentacją medyczną teczka w aktach ZUS)

Powyższe orzeczenie lekarza orzecznika ZUS zostało przekazane do ponownego rozpatrzenia w trybie nadzoru Prezesa ZUS i Komisja Lekarska ZUS, w dniu 18 marca 2013 roku po rozpoznaniu schorzeń w postaci: choroby niedokrwiennej serca z utrwalonym FA bez klinicznych cech niewydolności krążenia, nadciśnienia tętniczego poddającego się leczeniu, zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych kręgosłupa z zespołem bólowym całego kręgosłupa, przebytego uszkodzenia ścięgien głów długich mięśni dwugłowych ramienia, bez istotnego ograniczenia sprawności, wydała orzeczenie w którym nie uznała wnioskodawcy za niezdolnego do pracy.

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 18 marca 2013 roku k. 69 akt ZUS wraz z dokumentacją medyczną teczka w aktach ZUS)

W wyniku orzeczenia lekarza Orzecznika ZUS z dnia 22 października 2012 roku organ rentowy decyzją z dnia 11 grudnia 2012 roku ponownie ustalił M. A. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 grudnia 2012 roku do 30 listopada 2014 roku. W związku z wszczętą procedurą kontrolną tego orzeczenia, organ rentowy decyzją z dnia 10 kwietnia 2013 roku wstrzymał wnioskodawcy prawo do renty od 1 maja 2013 roku.

(dowód: decyzja z dnia 11 grudnia 2012 roku k. 51 akt rentowych, decyzja z dnia 10 kwietnia 2013 roku k. 52 akt rentowych)

Aktualnie u wnioskodawcy występują następujące schorzenia:

- przewlekła choroba niedokrwienne serca – mostek mięśniowy na LAD,
- nadciśnienie tętnicze,
- utrwalone migotanie przedsionków,
- niewydolność serca w klasie NYHA – II,
- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowo-szyjnego z kręgozmykiem L5-S1 i wypukliną jądra miazdzystego L5-S1,
- objawowa rwa kulszowa prawostronna,
- zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego z objawową rwą szyjno-barkową obustronną,
- przebyte uszkodzenie ścięgien głów długich mm dwugłowych obu ramion,

Z powodów kardiologicznych i neurologicznych wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy zarobkowej zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji okresowo do 30 listopada 2014 roku. Schorzenia reumatologiczne nie powodują niezdolności do pracy wnioskodawcy.

(dowód: opinia biegłego kardiologa L. D. k. 13 – 13verte wraz z opinią uzupełniającą k. 42, opinia biegłego neurologa A. P. k. 17-20 wraz z opinią uzupełniającą k. 38, opinia biegłej reumatolog A. D. k. 24-25verte)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Z kolei przepisy art. 12 ust. 2

i 3 stanowią, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która

w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się po pierwsze stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz po drugie możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj

i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1). Natomiast zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy (art. 13 ust 4).

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 powyższej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt 10 lit. a), pkt 11-12, 13 lit. a), pkt 14 lit. a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Częściowa niezdolność do pracy polega na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. „Doniosłe znaczenie w konstrukcji częściowej niezdolności do pracy (której definicję zawiera art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) ma podkreślenie, że chodzi o ocenę zachowania zdolności do wykonywania nie jakiejkolwiek pracy, lecz pracy „zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji”. Ratio legis wyodrębnienia tej przesłanki stanowi wyeliminowanie sytuacji, w których ubezpieczeni o wyższych kwalifikacjach po utracie zdolności do ich zarobkowego wykorzystania zmuszeni byłiby podjąć pracę niżej kwalifikowaną, do której zachowali zdolność, wobec braku środków do życia. Inaczej mówiąc, ubezpieczony może być uznany za częściowo niezdolnego do pracy, gdy zachował zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (na przykład pracy wymagającej niższych albo niewymagającej w ogóle jakichkolwiek kwalifikacji), lecz jednocześnie utracił w znacznym stopniu zdolność do pracy, do której posiada kwalifikacje. Wyjaśnienie treści pojęcia „pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji” wymaga uwzględnienia zarówno kwalifikacji formalnych (czyli zakresu i rodzaju przygotowania zawodowego udokumentowanego świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami), jak i kwalifikacji rzeczywistych (czyli wiedzy i umiejętności faktycznych, wynikających ze zdobytego doświadczenia zawodowego), (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2006 roku, I UK 103/06 OSNP 2007/17-18/261).

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca ma wykształcenie podstawowe ale przez 35 lat pracował w zawodzie stolarza maszynowego, ocenę jego zdolności do pracy, w świetle powyższych rozważań należało odnieść do kwalifikacji rzeczywistych tj. do zdobytego zawodu stolarza maszynowego.

Dla ustalenia, czy wnioskodawca jest niezdolny do pracy w rozumieniu przepisów cytowanej ustawy, Sąd dopuścił dowód z opinii dwóch biegłych kardiologa L. D., neurologa A. P. i reumatologa A. D. -biegłych z zakresu dziedzin medycyny, w ramach których mieszczą się rozpoznane u niego schorzenia.

Biegli sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawcy, wynikami dodatkowych badań oraz po przeprowadzeniu jego osobistego badania. Określili w opiniach na jakie schorzenia cierpi obecnie wnioskodawca.

Opinie biegłych neurologa oraz kardiologa (główne pisemne jak i pisemne uzupełniające) stanowiły dla Sądu podstawę ustaleń faktycznych odnośnie spornej kwestii, gdyż są jasne, logiczne i wyczerpująco uargumentowane. Ponadto opinie te zawierają przekonujące, oparte na szerokiej i wnikliwej analizie dokumentacji medycznej i przedmiotowym neurologicznym i kardiologicznym badaniu wnioskodawcy wnioski.

I tak biegła kardiolog L. D. rozpoznawała u wnioskodawcy przewlekłą chorobę niedokrwienną serca – mostek mięśniowy na LAD, nadciśnienie tętnicze, utrwalone migotanie przedsionków oraz niewydolność serca w klasie NYHA – II. Biegła biorąc pod uwagę charakter schorzeń a zwłaszcza utrwalone migotanie przedsionków i niską tolerancję wysiłku fizycznego uznała wnioskodawcę za nadal okresowo niezdolnego do pracy do dnia 30 listopada 2014 roku. Biegła wydając taką opinię miała na względzie, iż wnioskodawca w klasie niewydolności serca NYHA – II z utrwalonym migotaniem przedsionków, posiada wykształcenie podstawowe i pracował jako stolarz maszynowy, wykonując ciężką pracę fizyczną do której w znacznym stopniu utracił zdolność.

Również biegła neurolog A. P. uznała wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy okresowo do 30 listopada 2014 roku. Biegła w przedmiotowym badaniu neurologicznym stwierdziła obecność wyraźnych objawów korzeniowych zarówno z odcinka szyjnego jak i lędźwiowo-szyjnego kręgosłupa w sposób istotny naruszające funkcje ruchowe wnioskodawcy. Natomiast w badaniach neuroobrazowych widoczna jest progresja zmian zwyrodnieniowych. W ocenie biegłej dla wnioskodawcy przeciwwskazana jest praca fizyczna, którą dotychczas wykonywał.

W ocenie Sądu powyższe opinie, w których biegłe oceniły zdolność do pracy wnioskodawcy z odniesieniem do wykonywanego przez 35 lat zawodu stolarza maszynowego było prawidłowe. Nie można zgodzić się z zarzutami organu rentowego zawartymi w piśmie procesowym z dnia 6 grudnia 2013 roku (k. 31-32) a także kolejnymi zgłoszonymi do opinii uzupełniających w piśmie z dnia 19 marca 2014 roku (k. 55-56) a sprowadzającymi się w zasadzie do stwierdzenia, że wnioskodawca posiadający wykształcenie podstawowe może wykonywać szereg prostych prac, niekoniecznie ciężkich fizycznie. W tym miejscu powtórzyć należy, iż częściowa niezdolność do pracy polega na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Wymaga to uwzględnienia zarówno kwalifikacji formalnych (czyli zakresu i rodzaju przygotowania zawodowego udokumentowanego świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami), jak i kwalifikacji rzeczywistych (czyli wiedzy i umiejętności faktycznych, wynikających ze zdobytego doświadczenia zawodowego). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 marca 2013 roku (I UK 538/12, opubl. Legalis) przy ocenie niezdolności do pracy dla celów rentowych bardziej istotne są kwalifikacje rzeczywiste, gdyż ocena ta sprowadza się do stwierdzenia, w jakim stopniu wiedza i umiejętności, którymi dysponuje ubezpieczony, mogą być wykorzystane przez niego w pracy pomimo zaistniałych ograniczeń sprawności organizmu. W przypadku wnioskodawcy będą to jego kwalifikacje do wykonywania pracy stolarza maszynowego. Wnioskodawca ukończył szkołę podstawową a możliwość wykonywania tej pracy uzyskał poprzez przyuczenie do tego zawodu. Wnioskodawca praktycznie przez cały okres swojego zatrudnienia tj. 35 lat wykonywał wyłącznie pracę stolarza maszynowego. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że jego kwalifikacje do wykonywania pracy stolarza maszynowego mają charakter faktyczny. Wnioskodawca pracę tą faktycznie wykonywał, co pozwoliło mu na nabycie odpowiednich umiejętności i doświadczenia zawodowego. W obecnym stanie zdrowia (z uwagi na schorzenia kardiologiczne i neurologiczne) wnioskodawca nie może

wykorzystać w pracy nabytych kwalifikacji, ponieważ praca ta związana jest z wysiłkiem fizycznym. Wnioskodawca utracił zatem zdolność do wykonywania pracy wykwalifikowanego pracownika fizycznego – stolarza maszynowego. Pozostała mu natomiast zdolność do wykonywania niżej kwalifikowanych prac fizycznych (drobne prace fizyczne, prace pomocnicze) przy których nie jest konieczne posiadanie pełnej zdolności fizycznej. Podkreślenia wymaga, że art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyraźnie stanowi o zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z tego punktu widzenia stolarz maszynowy z 35 letnim doświadczeniem w pracy, posiada niewątpliwie wyższy poziom kwalifikacji zawodowych niż zwykły robotnik czy pracownik fizyczny wykonujący proste prace. Nie każda osoba o wykształceniu podstawowym, a nawet o wykształceniu wyższym niż podstawowe, może się podjąć wykonywania pracy stolarza maszynowego a więc pracy wymagającej odpowiednich praktycznych umiejętności. Dlatego jedynie samo podstawowe wykształcenie wnioskodawcy nie może mieć decydującego znaczenia przy ocenie jego zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Istotna jest ocena jego zdolności do pracy w kontekście posiadanych przez niego kwalifikacji pracownika fizycznego wykwalifikowanego.

Tym samym mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd nie znalazł podstaw do podważenia opinii głównych i uzupełniających biegłych kardiologa L. D. oraz neurologa A. P., w których biegłe jednoznacznie i kategorycznie uznały wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji okresowo do 30 listopada 2014 roku.

Co znamienne w sprawie Lekarz Orzecznik ZUS w swoim orzeczeniu z dnia 22 października 2012 roku również uznał wnioskodawcę za okresowo częściowo niezdolnego do pracy.

Zdaniem Sądu prawidłowa jest także opinia biegłej specjalisty z zakresu reumatologii A. D., jednakże stwierdzony w opinii brak podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy z uwagi na schorzenia z zakresu tej gałęzi wiedzy medycznej, nie jest przeszkodą do przyznania renty, gdy niezdolność ta wynika z innego rodzaju schorzeń (w tej sprawie neurologicznych i kardiologicznych).

Tym samym wobec uznania przez biegłych kardiologa i neurologa i skrupulatnego uzasadnienia swojego stanowiska, iż wnioskodawca jest częściowo, okresowo niezdolny do pracy z powodu schorzeń kardiologicznych i neurologicznych zachodziły podstawy do przyznania wnioskodawcy prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do dnia 30 listopada 2014 roku.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. A. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 maja 2013 roku (tj. od dnia od którego wstrzymano wnioskodawcy prawo do renty) do dnia 30 listopada 2014 roku.